

TMMOB UYARIYOR:

“Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 648 Sayılı KHK'yle Bu Sefer de Tüm Ülke Toprağı Üzerinde Her Türlü Tasarrufa Muktedir Kılınmıştır”

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğançlı, 648 Sayılı KHK'yle Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın yetkilerinin genişletilmesi üzerine 19 Ağustos 2011 tarihinde bir basın açıklaması yaptı.

G enel Seçimlerden dört gün önce 8 Haziran 2011 tarihinde Kanun Hükmünde Kararname'yle kurulan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve bu Bakanlığın içinde oluşturulan Mesleki Hizmetler Genel Müdürlüğü'yle örgütümüz TMMOB'nin işlevsizleştirilmeye çalışıldığını, AKP'nin yeni bakanlıkla ne yapmak istediğini daha önce detaylı bir şekilde kamuoyuyla paylaşmıştık.

Ancak, adı geçen Bakanlık yeni KHK'lerle, sonu gelmez bir şekilde yeni yetkilerle donatılmaya devam ediliyor.

Bakanlıklar kuruluyor lağvediliyor; yetkiler alınıyor veriliyor, ancak bunların tartışılmasına olanak tanınmıyor. 636 sayılı KHK'yle Çevre, Orman ve Şehircilik Bakanlığı kuruldu, bakanlık koltuğuna daha kimse oturmadan 4 Temmuz 2011 tarihinde 644 sayılı KHK'yle Bakanlık ikiye bölünerek Çevre ve Şehircilik Bakanlığı oluşturuldu.

KHK'yle diğer kamu kurum kuruluşlarının, yerel yönetimlerin ve kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarının yetkisini almakta hukuken bir sakınca görmeyen Bakanlar Kurulu, 17 Ağustos 2011 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan 648 sayılı KHK'yle Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na tüm ülkenin tapusunu istediği gibi kullanma yetkisi vermiştir.

AKP, seçimlerden önce çıkarttığı yetki yasasına dayanarak -ortada bir Parlamento olmasına karşın- olağanüstü bir yönetim biçimi benimsemiş durumdadır. İktidar partisinin parlamenter sayısı, kanun yapma konusunda bir sıkıntı yaratmamasına karşın TBMM'ye kanun teklifi sunmadan KHK'lerle kamusal varlıkların yok olmasına yol açacak düzenlemeler yapmakta ve kamu yönetimini değiştirmektedir. Bakanlar Kurulu dışında ülke kaderi üzerinde karar verecek ve karara katılacak yetkili, özerk bir kurum bırakmamaktadır. Muhalefet bir yana, iktidar partisinin milletvekilleri dahi kurulan, lağvedilen; yetkilerle

donatılan, yetkileri alınan kurum kuruluşların yeni yapıları konusunda bilgi sahibi değildir.

Toplumla paylaşılmayan, Bakanlar Kurulu'ndaki 26 kişinin kabul ettiği ve Cumhurbaşkanı'nın derhal onayladığı KHK'ler konusunda kim görüş bildirecek ve eleştirecek? Toplumun geleceği ve yönetim biçimi hükümetin iki dudağı arasında mı olacak? Bu yönetim biçimine kim demokrasi diyebilecek?

648 sayılı KHK, TBMM komisyonlarında bekleyen ya da Genel Kurul'a indirilmiş, ancak görüşülmemiş kanun tekliflerini de içerecek biçimde genişletilerek yayınlanmıştır. Bu KHK ile 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Yasa, 3194 sayılı İmar Yasası, 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu, 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıkları Kanunu, 4848 sayılı Kültür ve Turizm Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun, 3234 sayılı Orman Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun, 6107 sayılı İller Bankası Anonim Şirketi

Hakkında Kanun'da değişiklikler yapılmıştır. Yapılan değişikliklerle, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na yeni ve olağanüstü yetkiler devredilmiş ve tanınmıştır.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'de yapılan değişikliklerle açıkça şu söylenmektedir:

Hiç kimse, ama hiç kimse artık elindeki tapuya güvenmesin. Tapu, ister kamu kurum ve kuruluşunun, ister özel kişinin, isterse devletin hüküm ve tasarrufu altında olsun bu tapu ve araziler üzerinde istediği tasarrufu yapma yetkisi yalnızca ve yalnızca Çevre ve Şehircilik Bakanlığındadır.

- ▶ Harita, her tür ve ölçekte çevre düzeni, nazım ve uygulama imar planlarını, parselasyon planlarını ve değişikliklerini resen yapmak, yaptırmak, onaylamak, iki ay içinde yetkili idarelerce ruhsatlandırma yapılmaması halinde ruhsat ve yapı kullanma izni vermek; kamu ya da özel kişilere ait taşınmazlar üzerinde yapılacak yatırımlara ilişkin üç ay içinde onaylanmayan etüt, çevre düzeni, nazım ve uygulama planları ya da ruhsatlandırma ve yapı kullanma izinlerini vermek şeklindeki yetkiler, aslında yerel yönetimleri yetkisiz kılmakla eşanlamlıdır.
- ▶ 648 sayılı KHK'yle depreme karşı dayanıksız yapıların bulunduğu alanların dönüşüm projelerini ve uygulamalarını yapmak ve yaptırmak; Toplu Konut Kanunu'nun ek 7. maddesi çerçevesinde uygulama yapmak, yaptırmak, bu uygulamalara ilişkin kentsel dönüşüm, yenileme, transfer alanları geliştirmek, bu alanların her ölçekteki imar planı ve imar uygulamalarını, kentsel tasarım projelerini yapmak, yaptırmak ve onaylamak; bu çerçevede paylı

mülkiyetleri ayırmak, birleştirmek, arsa ve arazi düzenlemeleri yapmak, imar hakkı transfer etmek, kamulaştırma ve gerektiğinde acele kamulaştırma yoluna gitmek; yapı ruhsatı ve yapı kullanma izinlerini vermek ve kat mülkiyeti ve tescilini sağlamak Bakanlığın yetkisine verilmiştir. Bu düzenlemelerle belediyelerin yetkisinden ve özel mülkiyetin korunmasından söz edilemeyeceği açıktır. Keyfi kullanıma açık olan bu yetkilerin "oy verene oy vermeyenin tabii ki aynı olmayacağını" beyan eden Bakanın keyfiyetine bırakılmasından endişe duymamak olanaklı değildir.

- ▶ 2863 sayılı Yasa'nın değişikliğiyle tabiat varlıkları, diğer deyişle doğal sit alanları Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na transfer edilmiş olup, "Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü" ihdas edilmiş ve bu alanların yok edilmesinin önü açılmıştır. Artık, milli parklar, tabiat parkları, tabiat anıtları, tabiatı koruma alanları, doğal sit alanları, sulak alanlar, özel çevre koruma bölgelerinin kullanma ve yapılaşmaya ilişkin kararları Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca verilecektir. Bu varlıkların statülerinin yeniden değerlendirilmesinin altı ay içinde Bakanlığa devredileceği hükmü, altı ay sonra bu statülerin kalmayacağı habercisidir. Yalnızca doğal sitler değil, aynı zamanda doğal sitlerle kesişen arkeolojik, kültürel, kentsel ve tarihi sitler de tehlike altındadır.
- ▶ Köylerde yapılacak yapılara uygulanacak esaslarda, Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu'nun uygulanmaması, buralarda kurulacak yapılarda ruhsat ve imar planı aranmaması tarım arazilerini bekleyen tehlikelerin habercisidir.

- ▶ 3194 sayılı İmar Yasası'na eklenen maddeyle de mera, yaylak ve kışlaklar, 29 yıllığına kiralanıp yapılaşmaya açılmıştır.
- ▶ Önceki, dönem TBMM Genel Kuruluna havale edilmiş Yapı Denetimi Hakkında Yasa Tasarısı bu KHK'yle yürürlüğe girmiştir. Yapı denetçisi mühendis ve mimarları güvencesiz kılan, sorumluluğu ağır; ama bunun karşılığı hak ve yetkiyi vermeyen ve daha önce eleştirdiğimiz tasarı TBMM'de tartışılmadan sessiz sedasız dayatılmıştır.
- ▶ Bakanlar Kurulunca belirlenen projelerde çalıştırılacak personele 657 sayılı Kanun ve diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırma hükümlerinin uygulanmayacağına ilişkin düzenleme, idareye keyfi bir yetki tanımaktadır.

Yukarıda irdelemeye çalıştığımız başlıklar dahi yürürlüğe konulan düzenlemelerin kamu yararına olmadığını açık kanıtıdır.

Yaşadığımız süreç olağan değildir, ülkemizde olağan demokrasilerde yeri olmayan tersi bir süreç işlemektedir.

Önceki dönem torba, bu dönem KHK'yle halkın haberdar olması bir yana, ilgili kurum ve kuruluşların dikkatlerinden kaçırılarak, toplum ve ülkenin kaderi üzerinde etkide bulunabilecek önemli kararlar yasalaşmaktadır. Bütün bunlar, Yasama Meclisi üyelerinin dahi bilgisi dışında olup bitmektedir. ■